GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

NR 3

3. Miejscowość

KOBIELE WIELKIE

1. Nazwa

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY RZYMSKO-KATOLICKI P.W. ŚW. MARCINA

2. Czas powstania

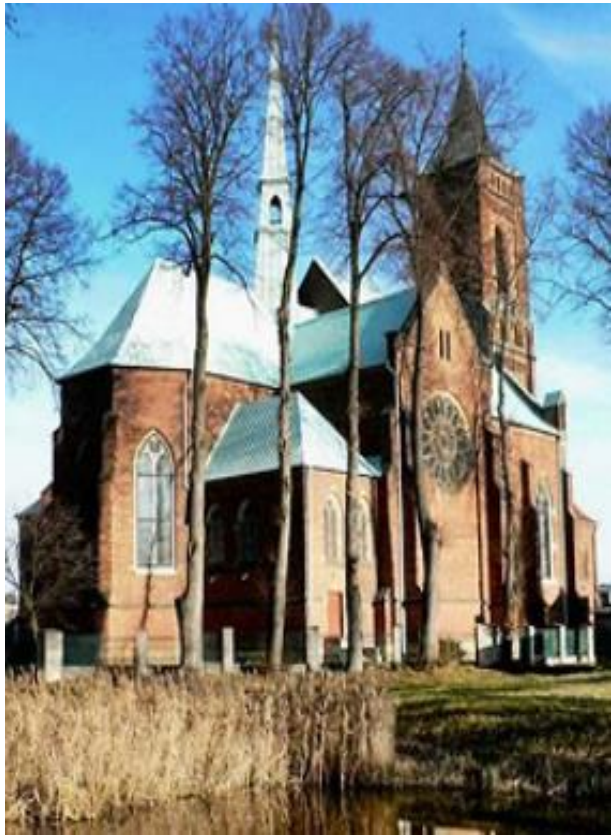
1909 R.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Zdjęcie 1 Widok od strony wschodniej

Zdjęcie 2. Widok od strony południowej

4. Adres

ul. Reymonta 46
97-524 Kobiele Wielkie

5. Przynależność administracyjna

Województwo **łódzkie**

Powiat **radomszczański**

Gmina **Kobiele Wielkie**

6. Formy ochrony

8. Historia, opis i wartości

Parafia powstała prawdopodobnie w XIV w., opisuje ją „Liber beneficiorum" Jana Łaskiego. Pierwsze wzmianki pojawiają się w księgach sieradzkich i dotyczą roku 1386. Przez wieki aż do II wojny światowej granice parafii nie uległy zmianom. Pierwszy kościół modrzewiowy p.w. św. Marcina i św. Jana Chrzciciela z połowy XVI wieku dotrwał do II połowy XVIII wieku i z powodu starości został rozebrany. Drugi kościół, już murowany, powstał dzięki ofiarom parafian w latach 1783-1786 pod opieką proboszcza A. Zawodzińskiego. To w nim odbył się chrzest urodzonego w 1867 r. Władysława Stanisława Reymonta. Kościół nie był jednak konsekrowany i z biegiem czasu stał się za mały dla powiększającej się parafii. Obecny kościół jest trzecim, który wzniesiono w tym miejscu. Jak czytamy w kronice parafialnej, ks. Zygmunt Drejer po objęciu parafii w 1903 r. zastaje tu ruinę. Oprócz domu plebańskiego istnieje tu malutki kościółek mieszczący zaledwie 400 osób na 4000 parafian. W roku 1909 powołany zostaje Komitet Budowy Kościoła, któremu przewodzi właściciel majątku Kobiele Wielkie p. Kazimierz Tymowski. Wcześniej jednak ksiądz grodzi terytorium proboszczowskie, buduje studnię, stawia kamienne budynki gospodarskie, zaprowadza ogród owocowy. Przy cmentarzu wznosi żelazny krzyż na kamiennej podstawie. Budowę obecnej neogotyckiej świątyni rozpoczęto w maju 1909 r., do czasu wybudowania nowego kościoła nabożeństwa odprawiano na plebanii. Budowa odbywała się z ofiar jakie wnosili mieszkańcy parafii. Ostatnie nabożeństwo w starej świątyni odprawiono 2 czerwca 1909 r., a następnie przystąpiono do jej rozbiórki. W trakcie robót odkryto przed głównym ołtarzem grób rodziny Tymowskich (m.in. Stanisława Tymowskiego – senatora zm. 1825 r.) oraz akt zejścia (w 1791 r.) proboszcza A. Zawodzińskiego. Nowy kościół nie posiadał krypt podziemnych, choć podania mieszkańców donoszą o ukrytym przejściu podziemnym z kościoła do dworku, które służyło ucieczce w czasie wojny. Budynek został oddany do użytku w stanie surowym w 1914 r., ale niestety działania wojenne spowolniły prace przy jego wykańczaniu. Prace wznowiono dopiero w roku 1918, choć kościół w stanie surowym został oddany do użytku jeszcze przed I wojną światową, to wykończono go w 1929 r. dzięki ofiarności hrabiny Sobańskiej. Uroczyście konsekrowany p.w. Św. Marcina - 9 maja 1929 r. przez biskupa częstochowskiego Teodora Kubinę. Ks. Drejer zmarł w rok po konsekracji kościoła, a jego grób znajduje się na miejscowym cmentarzu. Dalsze prace przy świątyni przeprowadzono staraniem ks. Józefa Michałowskiego.

Kościół pokryto dachówką, ufundowano ołtarze boczne i ławki. W 1938 r. zakupiono nowe organy. Prace remontowe trwały przez cały ubiegły wiek. W 2000 r. parafię objął proboszcz ks. kan. Sławomir Wojtysek. Dzięki wielkiemu zaangażowaniu i ofiarności parafian i sponsorów, przeprowadził remont plebanii i wikariatu. W 2001 r. dokonano renowacji prezbiterium, gdzie położono marmurową posadzkę, wstawiono nowy marmurowy ołtarz i ambonkę, wykonano posadzkę z granitu w kruchcie. W 2002 r. wykonano zewnętrzne oświetlenie kościoła, zakupiono dwa neogotyckie żyrandole oraz przeprowadzono gruntowny remont organów. W 2003 r. przeprowadzono remont ścian prezbiterium, dokonano konserwacji nastawy ołtarzowej oraz wymiany okien na zewnątrz.

Cd. w załączniku nr 1 do Karty adresowej zabytku nr 3

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Dobry

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Katarzyna Fałda

10.05.2021 r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

GEZ

ZAŁĄCZNIK NR 1 DO KARTY ADRESOWEJ ZABYTKU

NR 3

3. Miejscowość

KOBIELE WIELKIE

1. Nazwa

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY RZYMSKO-KATOLICKI P.W. ŚW. MARCINA

2. Czas powstania

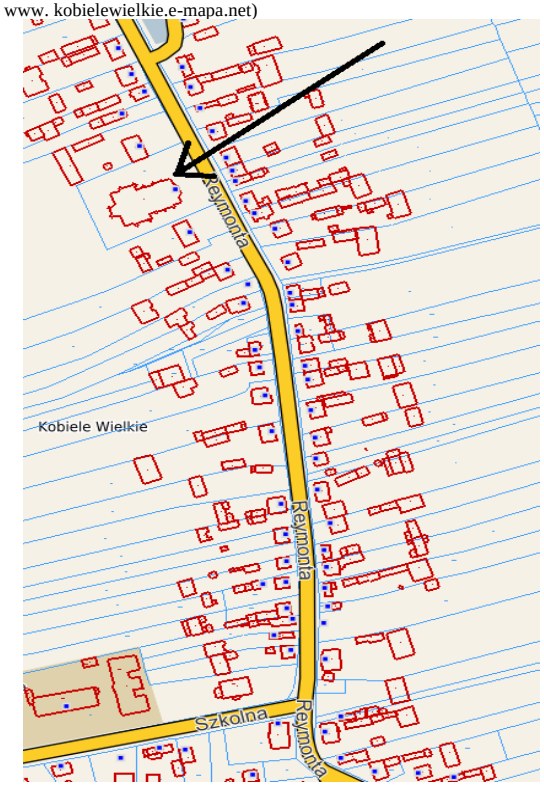
1909 R.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Zdjęcie 3 Widok ołtarza głównego we wnętrzu kościoła.

Zdjęcie 4. Wycinek Mapy Kobiel Wielkich (Urząd Gminy Kobiele Wielkie System Informacji Przestrzennej www. kobielewielkie.e-mapa.net)

4. Adres

ul. Reymonta 46
97-524 Kobiele Wielkie

5. Przynależność administracyjna

Województwo **łódzkie**

Powiat **radomszczański**

Gmina **Kobiele Wielkie**

6. Formy ochrony

8. Historia, opis i wartości

cd. W kolejnych latach zrobiono w wieży kościoła kaplicę przedpogrzebową. Granitowymi płytami wyłożono schody, chodnik wokół świątyni. Zrobiono nowy płot z cegły klinkierowej. Na wieży został zainstalowany zegar elektroniczny.

Kościół usytuowany jest w centrum wsi, przy głównej ulicy Reymonta. Położony na działce o kształcie zbliżonym do prostokąta. Widok okazałej wieży kościelnej można dostrzec z najdalszych części parafii. Działka obrzeżnie zadrzewiona, od strony wschodniej podniesiona w stosunku do otaczającego ją terenu tj. od strony ulicy, w tej części znajduje się główne wejście - okazałe schody i brama metalowa z dwoma furtkami po bokach - prowadząca na plac kościelny. Dwa wejścia boczne z metalowymi furtkami- od str. płn. przy plebanii i od str. południowej przy wikariatce. Całość ogrodzona metalowym ażurowym ogrodzeniem wraz ze słupkami z cegły. Poza placem kościelnym, który wyznaczony został ogrodzeniem znajdują się ziemie kościelne, na których umieszczona jest m.in. od strony północnej kościoła plebania, od strony południowej tzw. Organistówka – niegdyś mieszkał tutaj organista parafialny, odbywały się także lekcje religii w salce katechetycznej, dziś w części zamieszkuje ksiądz wikary. Za kościołem znajduje się sad owocowy oraz staw.

W kościele na szczególną uwagę zasługuje zdekompletowany ołtarz boczny z XVII w. oraz renesansowa granitowa kropielnica, a także kamienna chrzcielnica z XII w., w której w 1867 r. ochrzczony był Władysław Stanisław Reymont. Na wieży kościelnej znajdują się dwa dzwony z pierwszej połowy XVI w. Całość świątyni utrzymana jest w stylu neogotyckim. Wyposażenie kościoła pw. św. Marcina stanowi m.in. ołtarz główny w stylu neogotyckim, w jego centralnym miejscu znajduje się obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem, a po bokach figury świętych: Kazimierza i Stanisława Kostki. W ołtarzu umieszczony został także drugi obraz – Św. Marcina patrona świątyni, który eksponowany jest podczas uroczystości św. Marcina w listopadzie. Nad ołtarzem w nawie bocznej - od strony północnej- znajduje się współczesny obraz Św. Anny – patronki parafii w Kobielach Wielkich. Natomiast w nawie południowej, na ołtarzu umieszczono figurę św. Jana Nepomucena, a nad ołtarzem obraz Chrystusa z gorejącym Sercem. Ponadto we wnętrzu kościoła odnaleźć można obrazy innych świętych: św. Jana Pawła II, Bł. Jerzego Popiełuszko, św. Judy Tadeusza, oraz figury m.in. Chrystusa Zmartwychwstałego, św. Anny, św. Antoniego z Padwy. Na uwagę zasługuje także drewniana ambona z początku XX w. Kościół p.w. św. Marcina w Kobielach Wielkich wzniesiono z cegły na planie krzyża łacińskiego. Świątynia z kwadratową wieżą w fasadzie od wschodu. Na wieży kościelnej znajdują się dwa dzwony z pierwszej połowy XVI w. Dach nawy dwuspadowy z blachy; prezbiterium przykryte dachem nieco niższym od dachu nawy, dach absydy trójspadowy, od zachodu wieżyczka sygnaturki na skrzyżowaniu naw. Wnętrze trójnawowe z emporą umieszczoną nad kruchtą, nawa główna oddzielona od naw bocznych szeregiem kolumn. Sklepienia krzyżowo-żebrowe. Prezbiterium węższe zakończone wielokątną absydą od strony zachodu; flankowane od płn. prostokątną zakrystią, od płd. kaplicą. W wieży kościoła od strony południowo-wschodniej kaplica przedpogrzebowa. W transepcie okna rozetowe, wzdłuż naw po 4 wysokie okna witrażowe zakończone łukiem, a w absydzie dwa.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Dobry

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Katarzyna Fałda

10.05.2021 r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków